

Bài 15 & 16:

Phân tích thị trường cạnh tranh

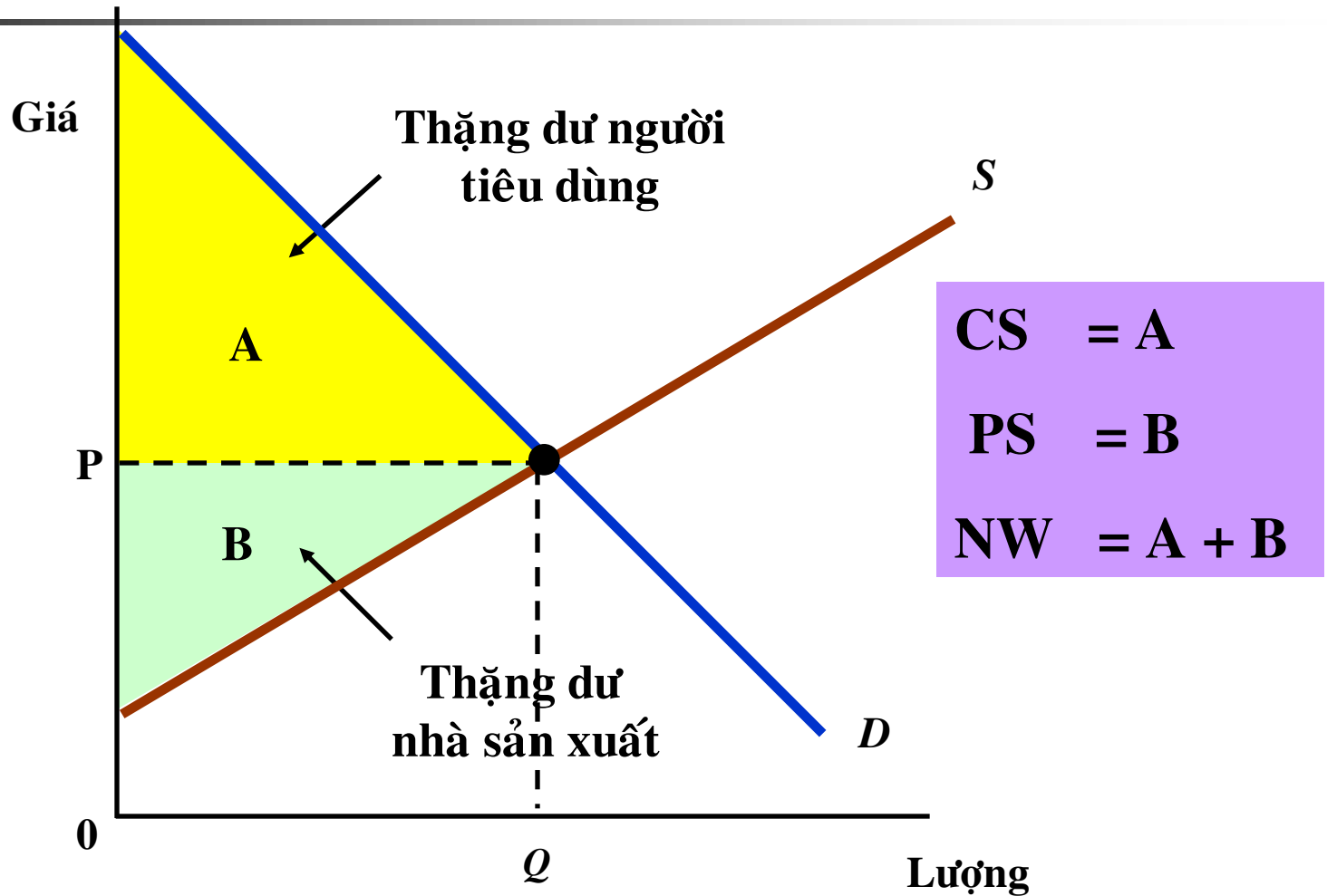
Huỳnh Thế Du

Các nội dung chính

- Hiệu quả của thị trường cạnh tranh
- Chính sách kiểm soát giá: giá tối đa, giá tối thiểu.
- Tác động của thuế và trợ cấp hàng phi ngoại thương
- Thuế và hạn ngạch nhập khẩu
- Thuế và hạn ngạch xuất khẩu
- Trợ cấp xuất khẩu
- Trợ cấp sản xuất và có xuất khẩu

Hiệu quả của thị trường cạnh tranh

Chính sách kiểm soát giá của chính phủ: Giá tối đa (giá trần)

* Mục đích : Bảo vệ lợi ích người tiêu dùng

* Tạo nên sự thiếu hụt

* Cần một chế phân phối phi giá cả.

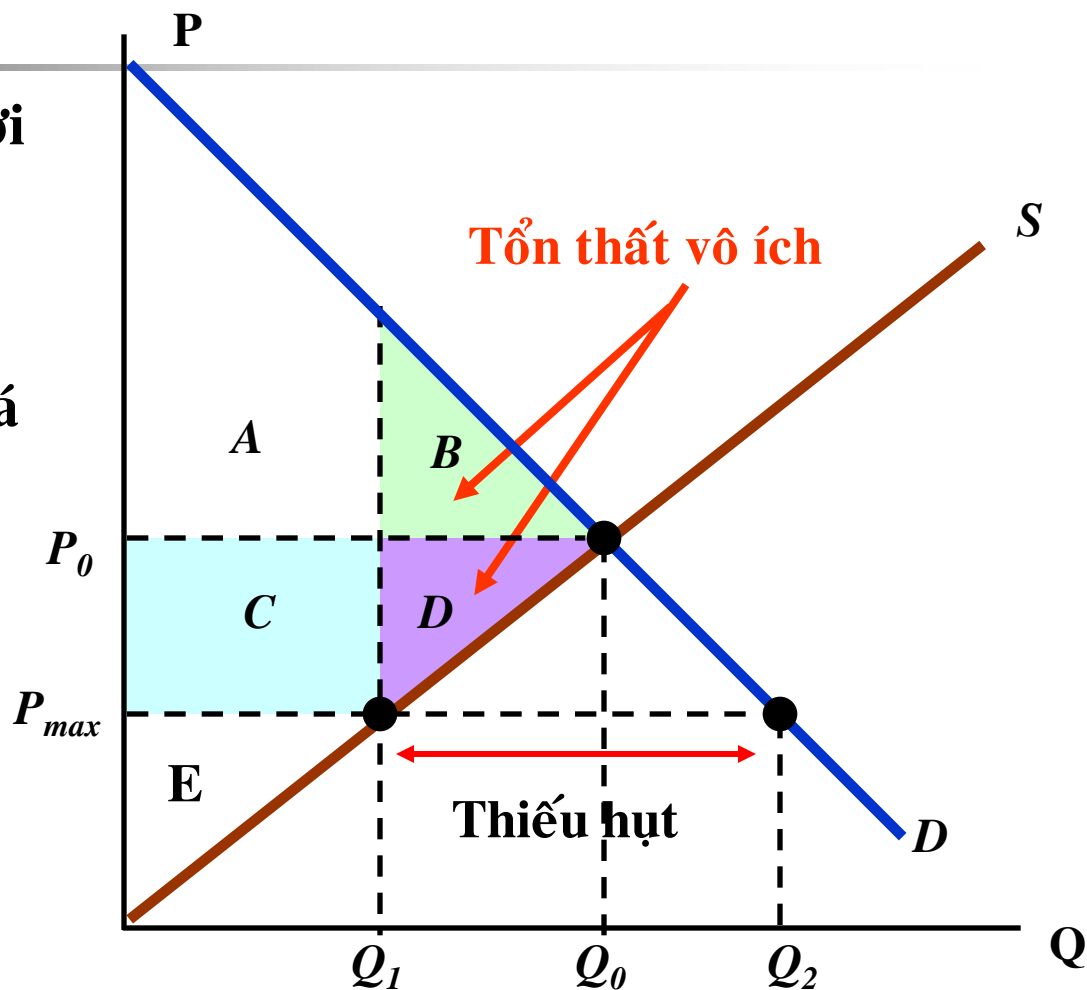
* Cơ sở tồn tại các tiêu cực

* Tổng phúc lợi xã hội giảm

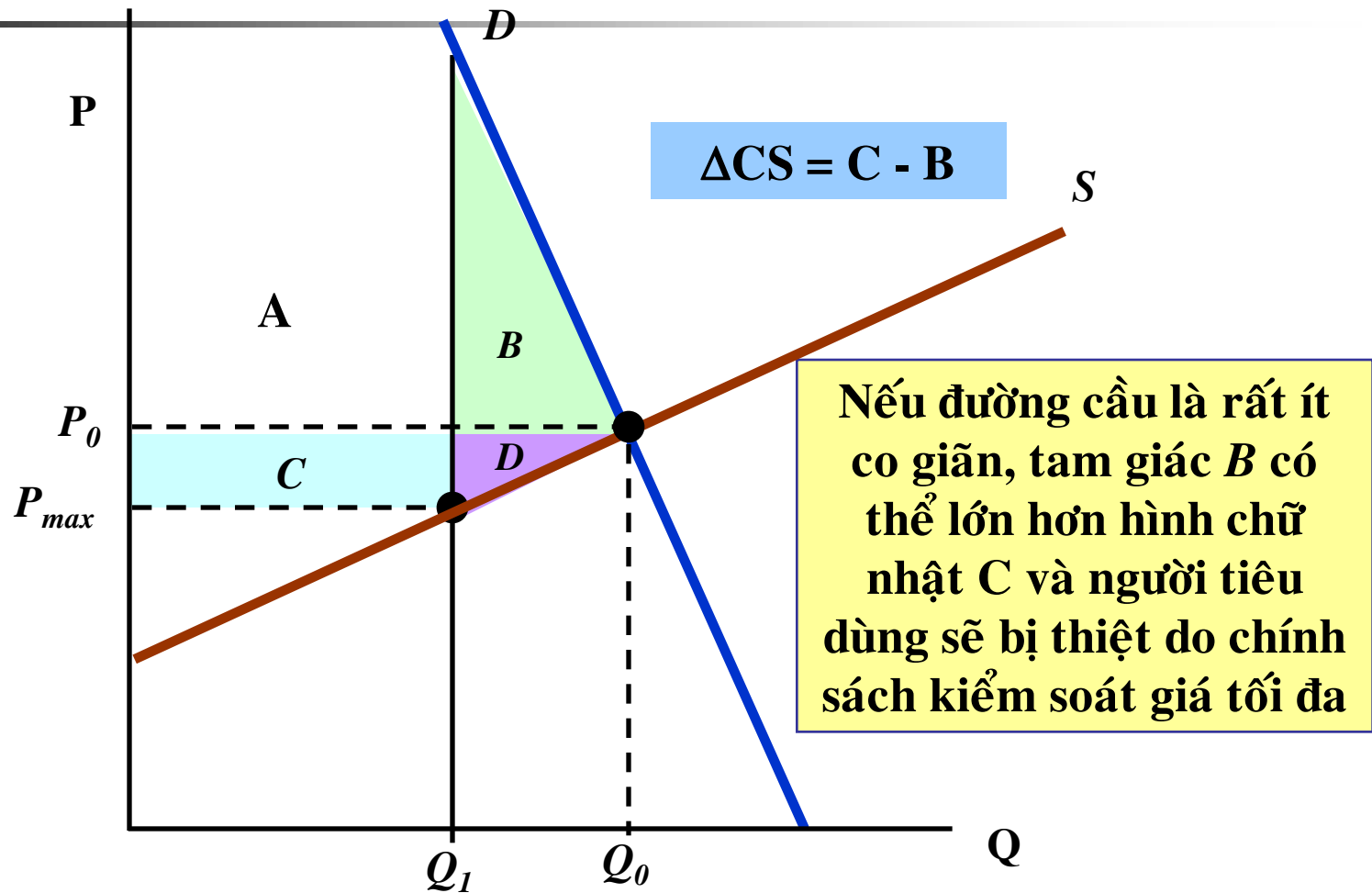
$$\Delta CS = C-B$$

$$\Delta PS = -C-D$$

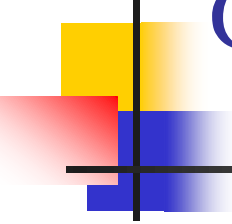
$$\Delta NW (DWL) = -B-D$$

Tác động của việc kiểm soát giá khi đường cầu co giãn ít

Chính sách kiểm soát giá của chính phủ: Giá tối thiểu (Giá sàn)

Mục đích : Bảo vệ lợi ích nhà sản xuất, người lao động

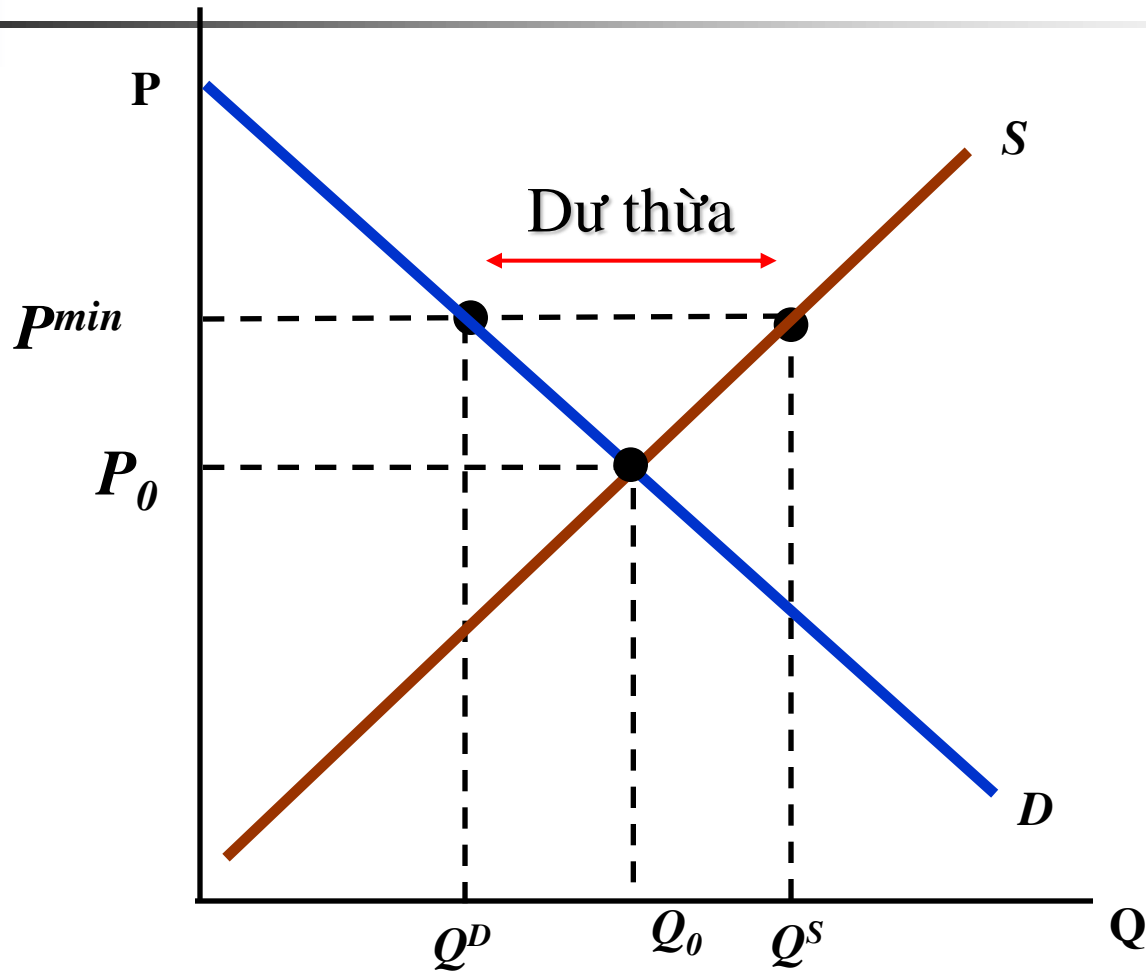
Giá sàn chỉ có nghĩa khi **cao hơn** giá thị trường

Ví dụ: giá bảo hộ nông sản, lương tối thiểu...

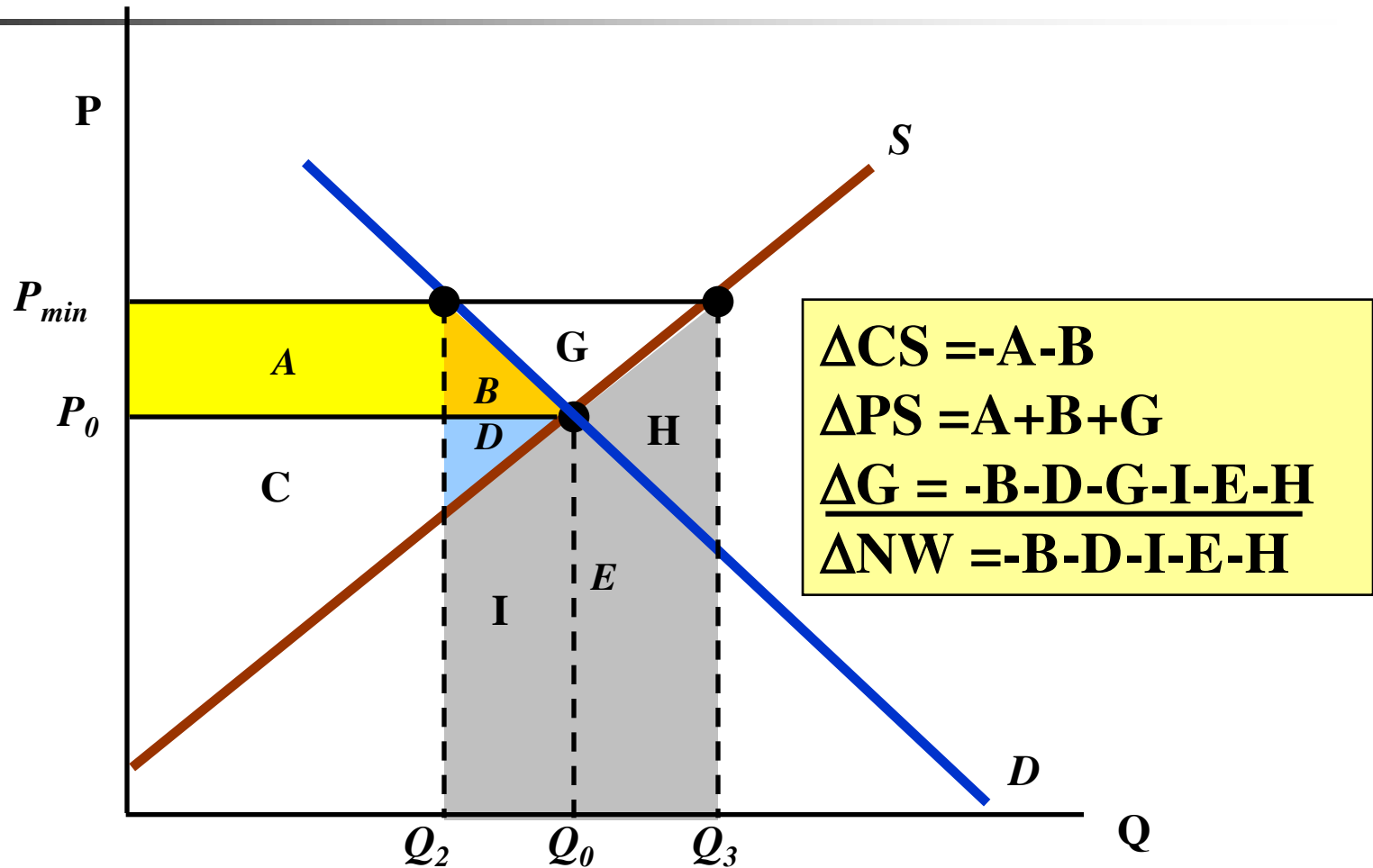
Gây ra sự dư thừa nông sản và chính phủ thường phải tổ chức thu mua sản lượng thừa.

Đối với thị trường lao động, sẽ làm tăng tỷ lệ thất nghiệp và chính phủ phải trợ cấp thất nghiệp

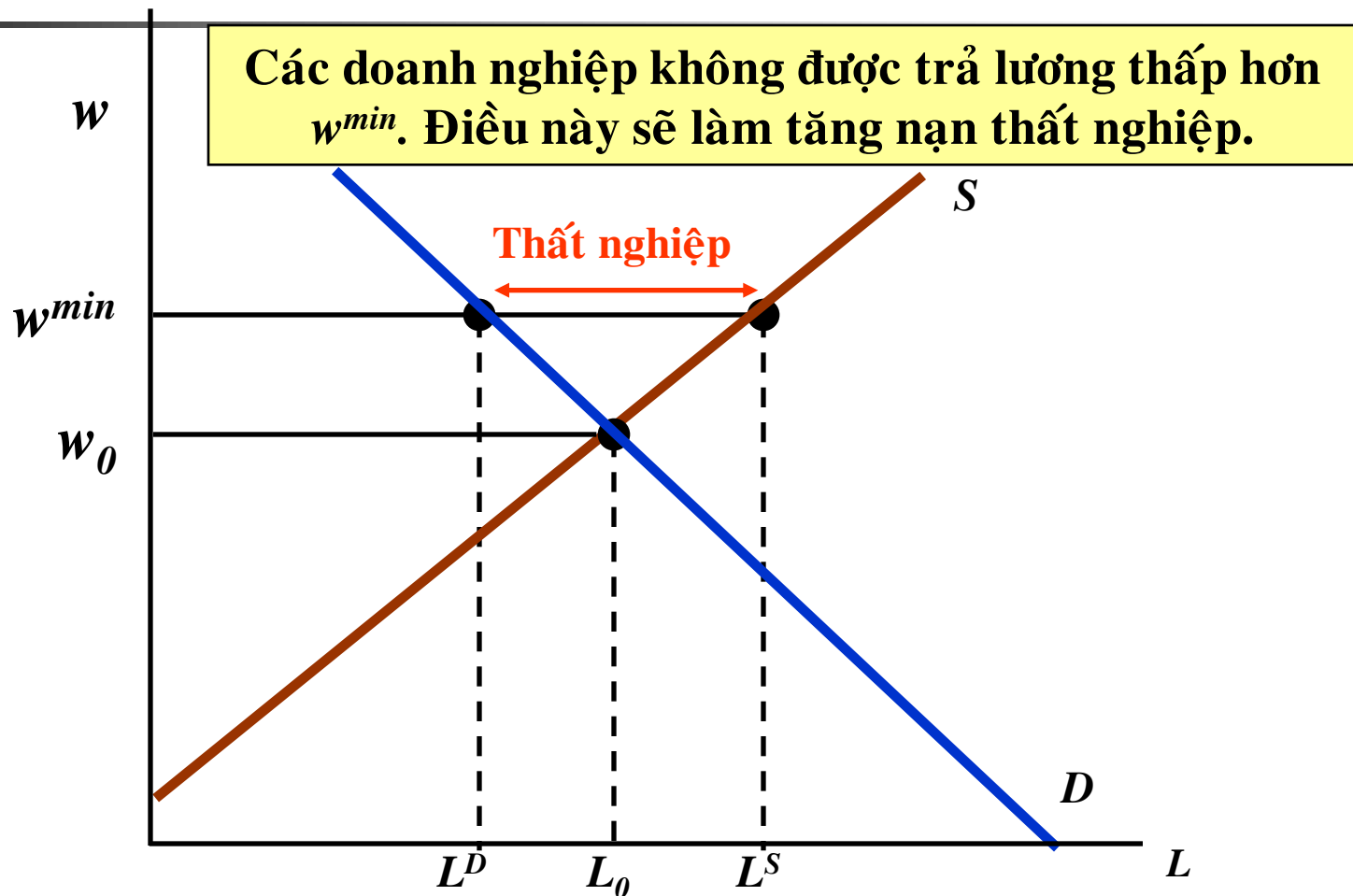
Chính sách kiểm soát giá của chính phủ: Giá tối thiểu (giá sàn)

Chính sách Giá tối thiểu (tt)

Mức lương tối thiểu

Tác động của thuế gián thu, hàng phi ngoại thương

* Sản lượng giảm

* Giá cầu tăng

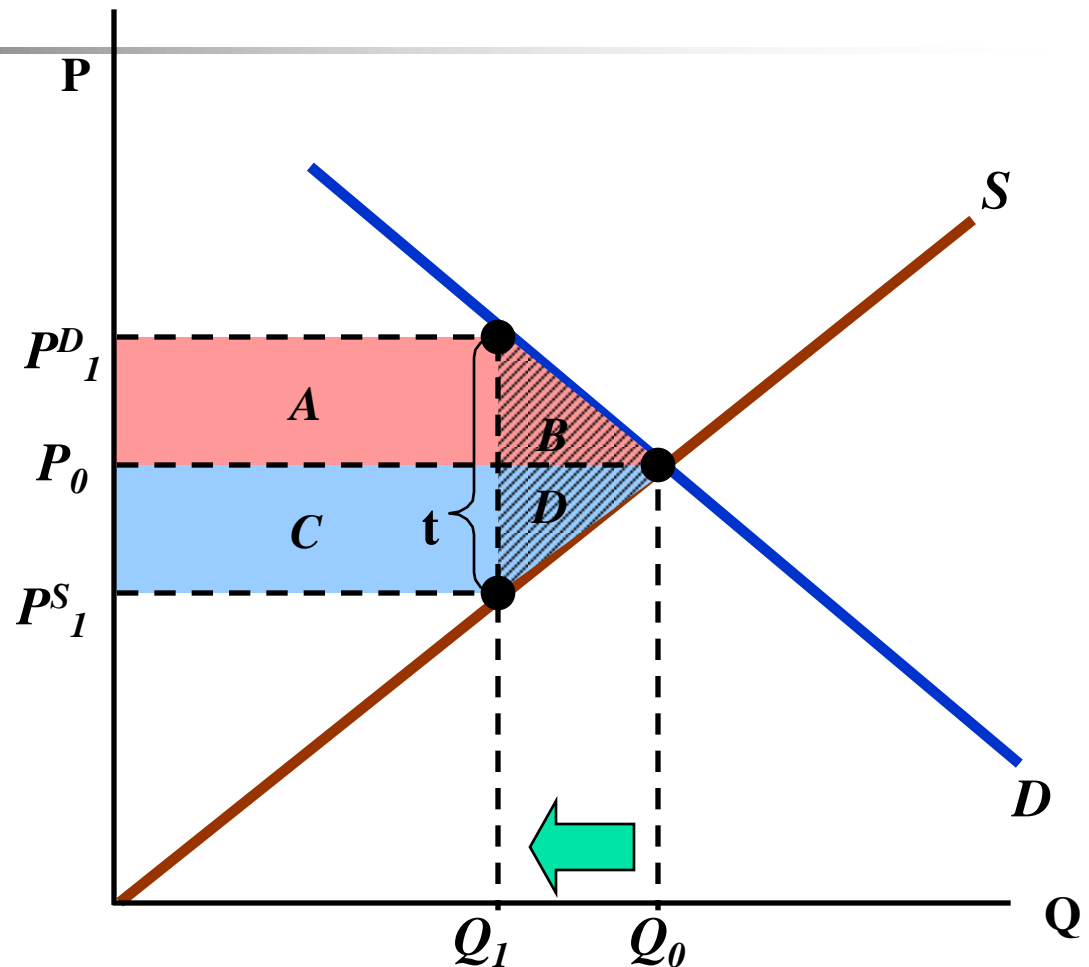
* Giá cung giảm

$$\Delta CS = -A - B$$

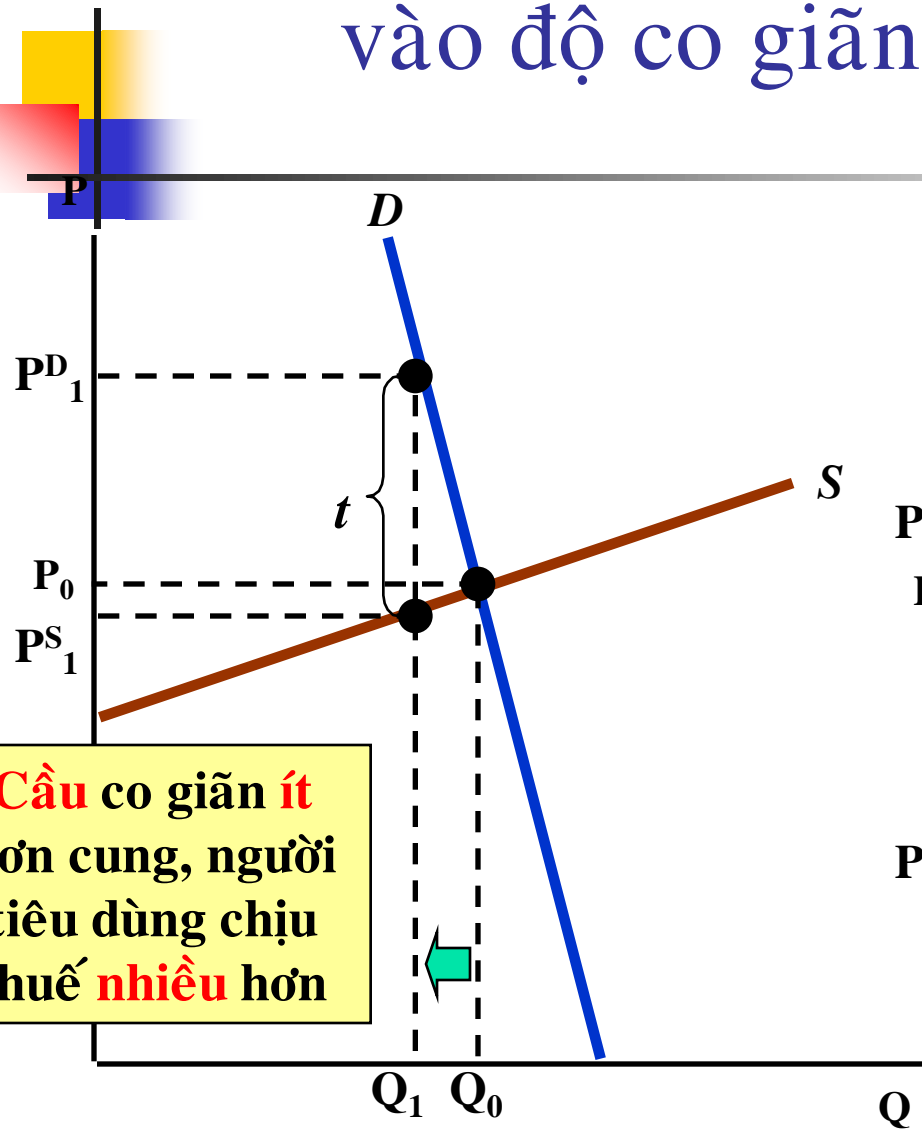
$$\Delta PS = -C - D$$

$$\underline{\Delta G = A + C}$$

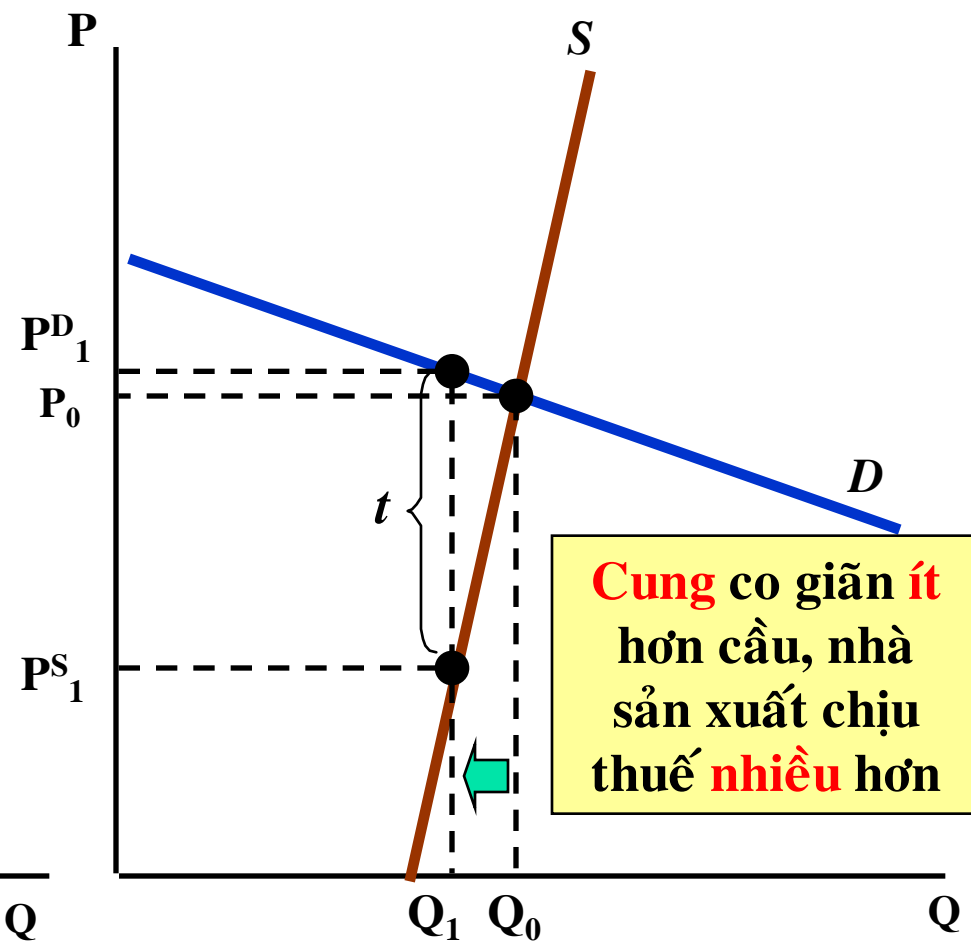
$$DWL = -B - D$$

Ai chịu thuế nhiều hơn tùy thuộc vào độ co giãn của cung và cầu

Cầu co giãn ít hơn cung, người tiêu dùng chịu thuế **nhiều** hơn

Cung co giãn ít hơn cầu, nhà sản xuất chịu thuế **nhiều** hơn

Trợ cấp đối với hàng phi ngoại thương

* Sản lượng tăng

* Giá cầu giảm

* Giá cung tăng

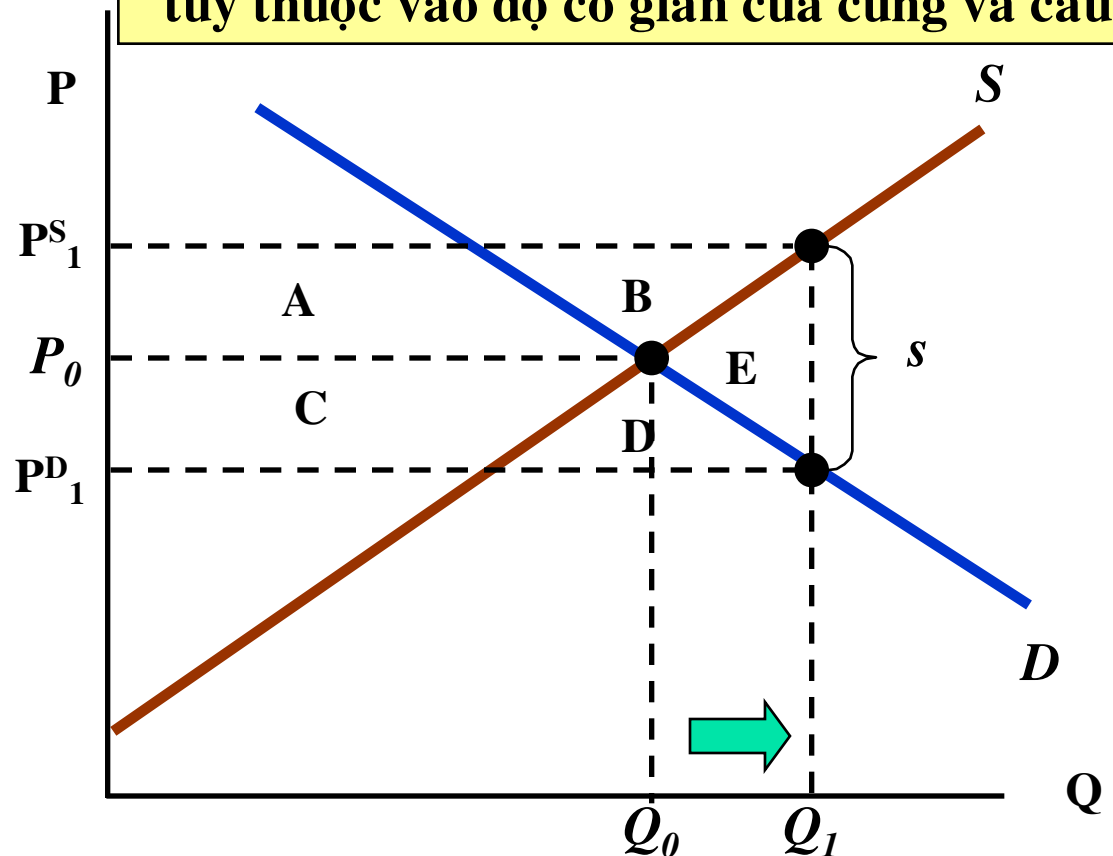
$$\Delta CS = C + D$$

$$\Delta PS = A + B$$

$$\Delta G = -A - B - C - D - E$$

$$DWL = -E$$

Giống như thuế, lợi ích của trợ cấp được phân chia cho cả người mua và người bán, tùy thuộc vào độ co giãn của cung và cầu.

Lợi ích của chính sách tự do nhập khẩu

* Giá trong nước giảm

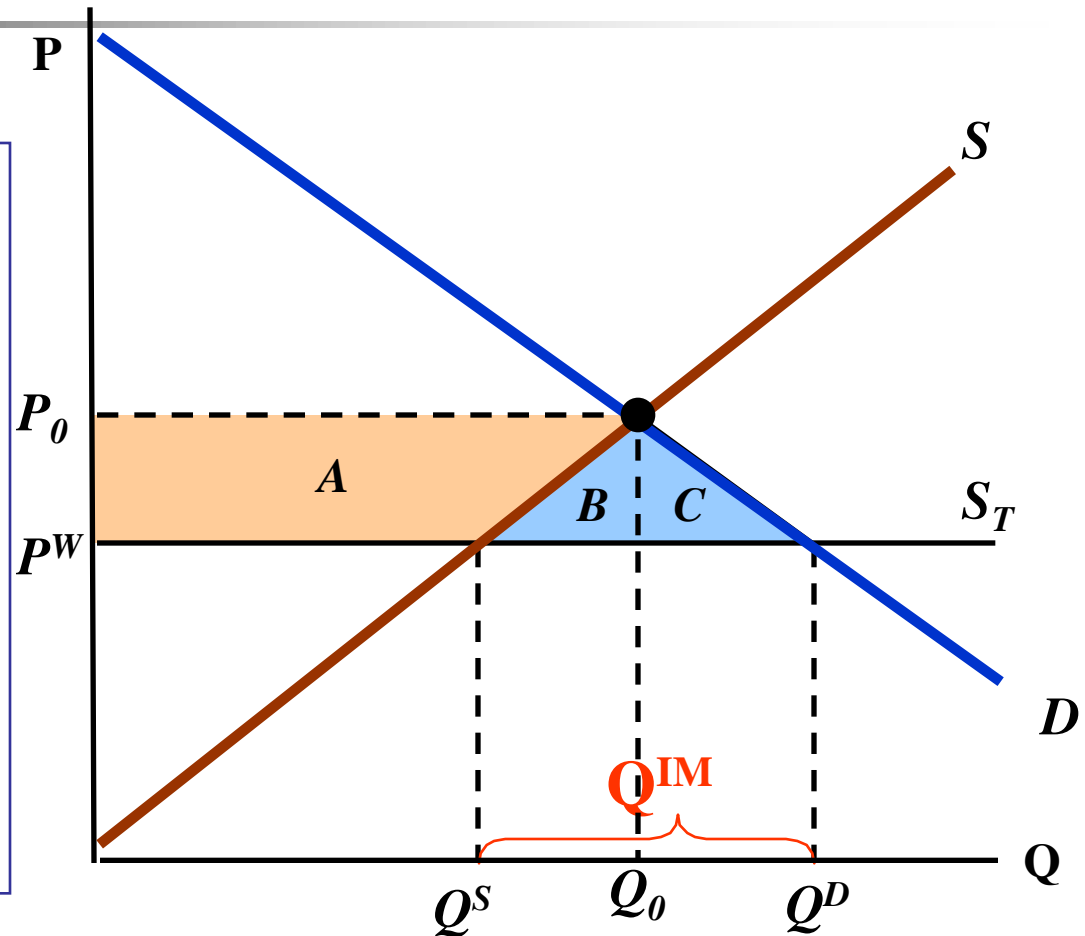
* Lượng cầu tăng

* Lượng cung giảm

$$\Delta CS = A + B + C$$

$$\Delta PS = -A$$

$$\Delta NW = B + C$$

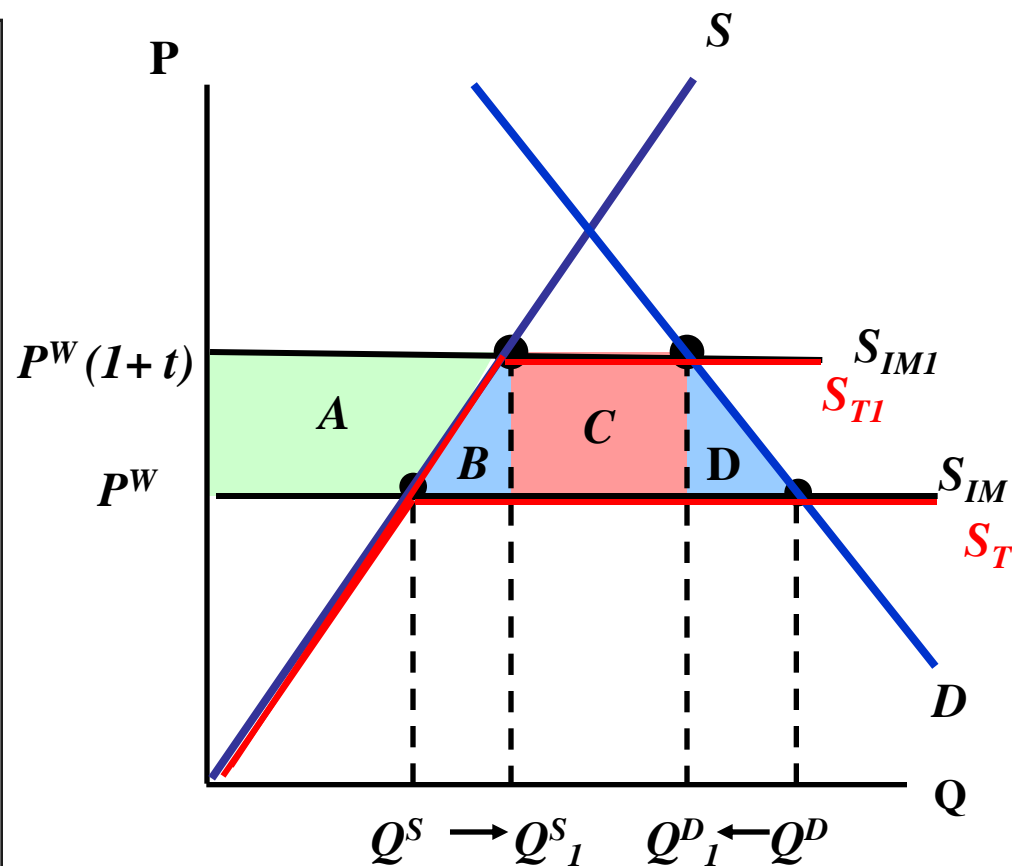
Hạn ngạch và thuế nhập khẩu

- Mục đích:
 - Bảo hộ các ngành sản xuất non trẻ trong nước
 - Là chính sách kinh tế nhằm khuyến khích hay hạn chế đối với sản xuất và tiêu dùng
 - Tạo nguồn thu ngân sách

Thuế nhập khẩu

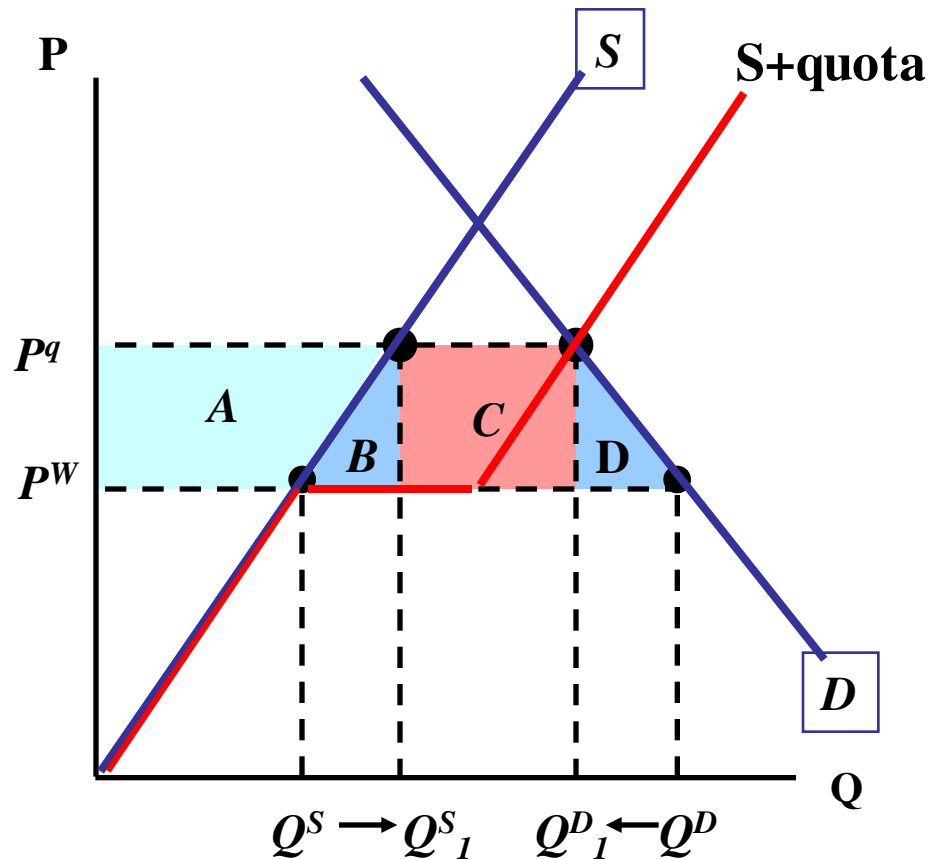
- Giá trong nước tăng lên một khoản đúng bằng tiền thuế
- Lượng cầu giảm
- Lượng cung trong nước tăng
- Lượng nhập khẩu giảm
- $\Delta CS = -A-B-C-D$
- $\Delta PS = A$
- $\Delta G = C$

- $\Delta NW (DWL) = -B-D$

Hạn ngạch nhập khẩu

- Nếu áp dụng biện pháp đánh thuế nhập khẩu, chính phủ sẽ thu được C , mất mát ròng trong nước là $B + D$.
- Nếu áp dụng biện pháp hạn ngạch nhập khẩu, hình chữ nhật C sẽ trở thành lợi nhuận của nhà nhập khẩu sản phẩm (người xin được quota) và mất mát ròng trong nước cũng là $B + D$

So sánh hạn ngạch và thuế nhập khẩu

- Giống nhau:
 - Cùng mục đích chính là bảo vệ các nhà sản xuất non trẻ trong nước.
 - Cùng tác động làm:
 - giá trong nước tăng.
 - lượng cung trong nước tăng.
 - lượng cầu trong nước giảm.
 - lượng nhập khẩu giảm.

So sánh hạn ngạch và thuế nhập khẩu (tt)

- Khác nhau:

Quota

Thuế

Lượng hàng và ngoại tệ để nhập khẩu	Biết chính xác	Khó biết chính xác
Đối tượng hưởng lợi ngoài nhà sản xuất	Người có quota	Ngân sách chính phủ
Khi cầu trong nước tăng	Giá trong nước tăng, nhà sản xuất trong nước được lợi	Giá trong nước không tăng, nhà sản xuất trong nước không được lợi
Khi giá thế giới thay đổi	Giá trong nước không thay đổi	Giá trong nước thay đổi
Nếu có độc quyền bán trong nước	Còn sức mạnh độc quyền	Hết sức mạnh độc quyền

Lợi ích của chính sách tự do xuất khẩu

* Giá trong nước tăng

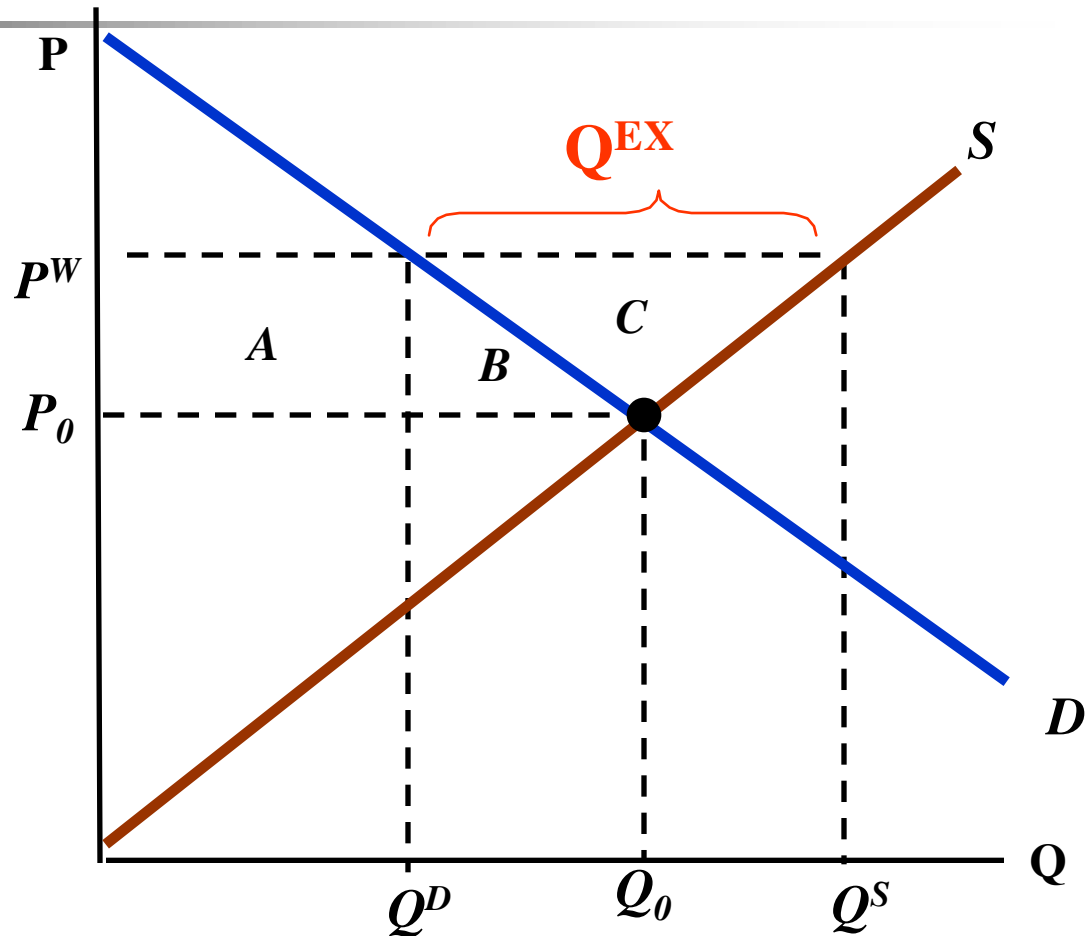
* Lượng cầu giảm

* Lượng cung tăng

$$\Delta CS = -A - B$$

$$\Delta PS = +A + B + C$$

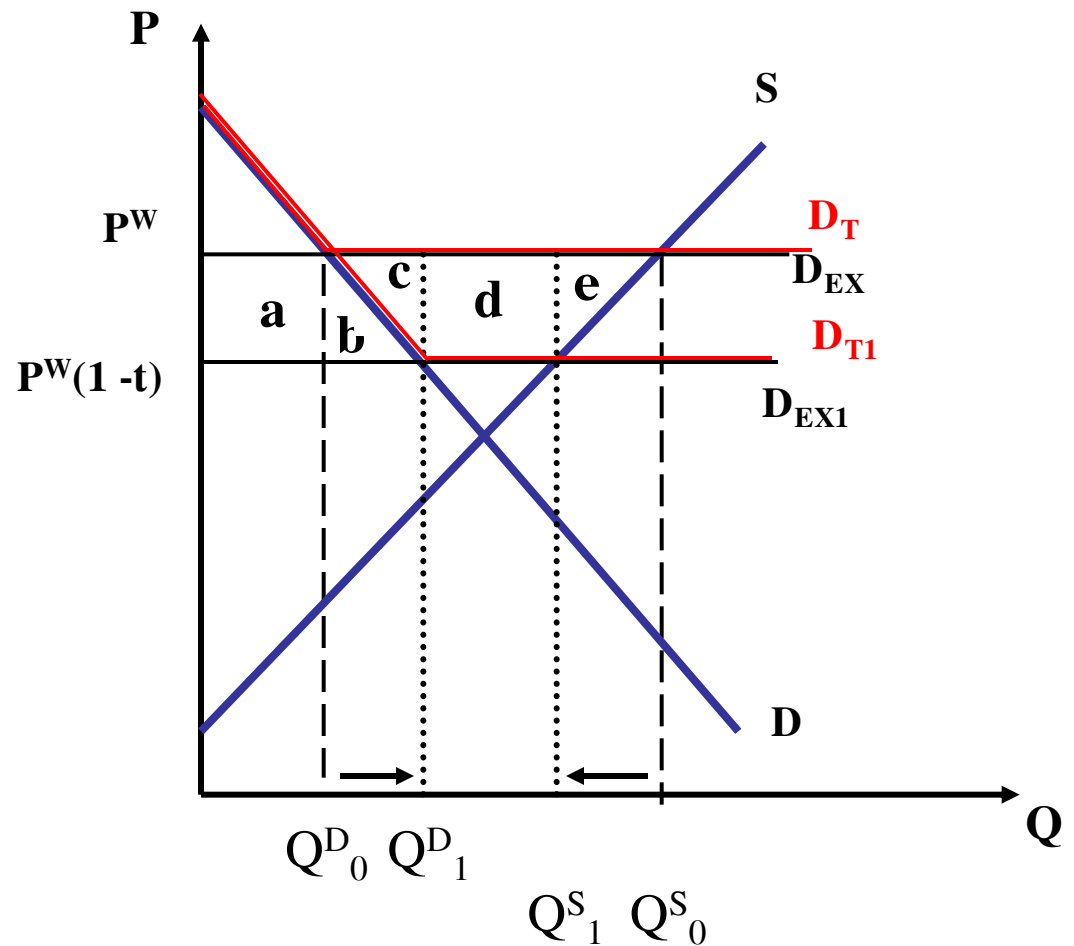
$$\Delta NW = +C$$

Thuế xuất khẩu

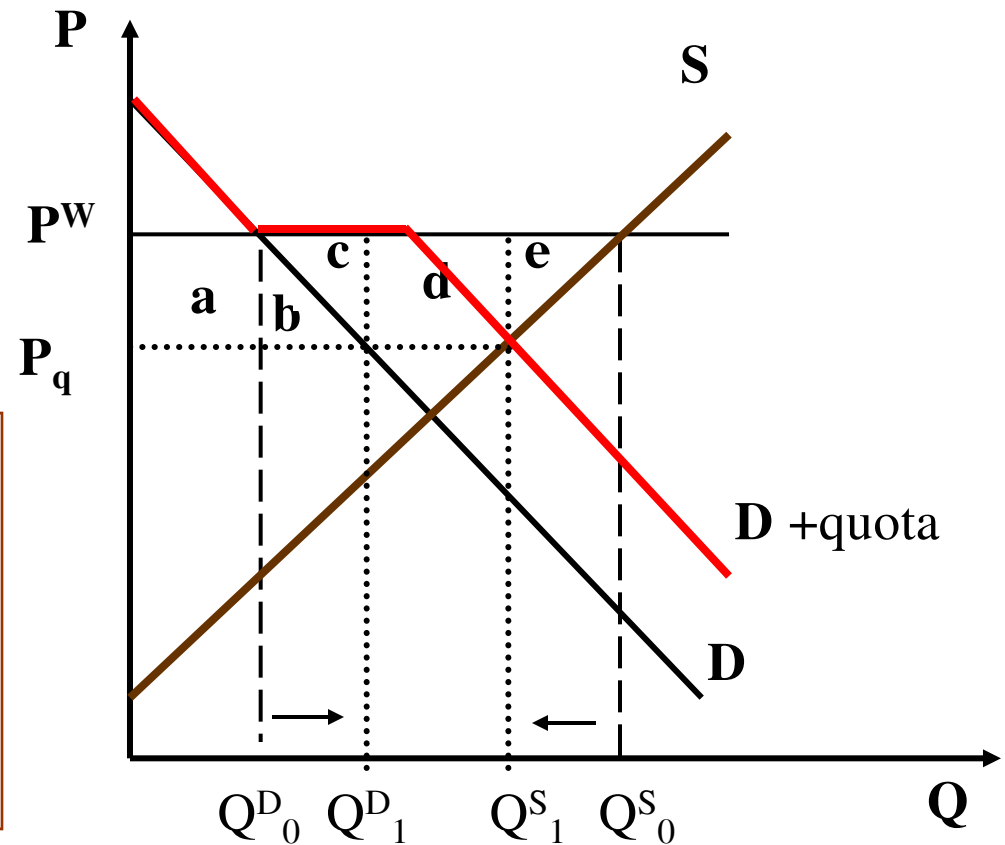
- Giá trong nước giảm một khoản đúng bằng tiền thuế
- Lượng cung giảm
- Lượng cầu trong nước tăng
- Lượng xuất khẩu giảm

- $\Delta CS = + a + b$
- $\Delta PS = - a - b - c - d - e$
- $\Delta G = d$
- $DWL = - c - e$

Hạn ngạch xuất khẩu

- $\Delta CS = +a + b$
- $\Delta PS = -a - b - c - d - e$
- Người có quota = d
- $DWL = -c - e$

So sánh hạn ngạch và thuế xuất khẩu

- **Giống nhau:**

Cùng tác động làm:

- **giá trong nước giảm.**
- **lượng cung trong nước giảm.**
- **lượng cầu trong nước tăng.**
- **lượng xuất khẩu giảm.**

So sánh hạn ngạch và thuế xuất khẩu (tt)

■ Khác nhau:

Quota

Thuế

	Quota	Thuế
Lượng hàng và ngoại tệ thu từ xuất khẩu	Biết chính xác	Khó biết chính xác
Đối tượng hưởng lợi ngoài người tiêu dùng	Người có quota	Ngân sách chính phủ
Khi cầu trong nước tăng	Giá trong nước tăng, nhà sản xuất trong nước được lợi	Giá trong nước không tăng, nhà sản xuất trong nước không được lợi
Khi giá thế giới thay đổi	Giá trong nước không thay đổi	Giá trong nước thay đổi

Tóm tắt

- Các mô hình đơn giản của cung và cầu có thể được sử dụng để phân tích các chính sách khác nhau của chính phủ.
- Ở mỗi trường hợp, thặng dư của người tiêu dùng và nhà sản xuất được sử dụng để xác định được và mất của người tiêu dùng và nhà sản xuất.

Tóm tắt

- Khi chính phủ thực hiện việc đánh thuế hay trợ cấp đối với mặt hàng phi ngoại thương, giá cả sẽ không tăng lên hay giảm xuống bằng với lượng thuế hay trợ cấp.
- Các chính sách can thiệp của chính phủ thường dẫn đến mất mát xã hội (DWL).
- Can thiệp của chính phủ vào thị trường cạnh tranh không phải lúc nào cũng là điều xấu.